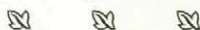

krijgt hier voor de zooveelste maal te hooren, dat haar kroost in Indië door deze dieren niet wordt bedreigd of gehinderd en dat menig Europeaan jarenlang in Indië kan vertoeven, zonder ooit een slang te zien. Ik kan dit volkomen bevestigen, want gedurende 5 maanden wandelen in allerlei uithoeken heb ik toch ook slechts drie maal een slang gezien en dan telkens een ongevaarlijke, die bovendien nog op den loop ging.

Het hoofdstuk over de dierenwereld van een Indisch huis doet de wensch rijzen, dat Kopstein daar eens een heel boek aan wijden moge: liefst zijn eigen mooie huis en erf en achteruitzicht op den Dagoweg in Bandoeng. Dat lijkt voor den stouten reiziger op den Digoel en van Argoeni-baai naar Geelvink-baai dan misschien wel een erg mak bezigheidje, maar hij zou er velen een groote weldaad mee bewijzen.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Uit het „*Nachrichtenblatt für Naturdenkmalpflege*”.

De onschendbaarheid van Natuurmonumenten. Op den vierden Duitschen „Natur-schutztag” gehouden van 8—12 April van dit jaar is verzet gerezen tegen de plannen om in het Natuurmonument Lüneburger heide bij Undeloh een groot ontspanningstehuis (Erholungsheim) te stichten. De Pruisische Regeering zou die plannen bevorderen. De vergadering wijst er op, dat het natuurmonument tot stand is gekomen door bijdragen van het geheele Deutsche Volk met het doel, dat de natuur er ongestoord zou blijven. Nu gaat het niet aan, dat een groot stuk er af genomen zou worden voor bouwterrein, speelplaatsen enz., terwijl een nog grooter deel meer verontrust zou worden dan wenschelijk is. Buiten het natuurmonument is nog plaats genoeg te vinden.

Ik ben er zeer benieuwd naar, hoe dit zal afloopen. Het is goed, dat er scherp onderscheid gemaakt wordt tusschen kampeerterreinen, recreatie-oorden en natuurmonumenten. In de uitgestrekte Nationaalparken van Amerika of van Afrika kunnen gemakkelijk kampeerdereen plaats vinden en zelfs een hotelbedrijf worden toegelaten. In ons dicht bevolkt Centraal-Europa kan dat echter in den regel niet gebeuren. Toch is het alweer gewenscht, dat het natuurmonument door zooveel mogelijk menschen wordt bewonderd en bestudeerd en daarvoor is het dan alweer wel wenschelijk dat er woongelegenheid bestaat in de nabijheid.

In ons land is de zaak tamelijk wel in orde. Met het Uddeler Meer en Gerrits Flesch hebben wij leergeld betaald. De groote natuurmonumenten zooals Veluwezoom, Oisterwijk, Noordzee-eilanden hebben geschikte hotels, pensions, kampeerplaatsen in de nabijheid. Waar in het belang van de Flora en Fauna volstrekte rust noodig is gedurende enkele weken of maanden van het jaar kan die ook worden verzekerd, terwijl toch het ernstig en noodig wetenschappelijk onderzoek geen belemmering ondervindt.

Hier en daar bestaan nog wel moeilijkheden, maar die zijn wel uit den weg te ruimen, vooral wanneer de kampeerdereen-organisaties eensgezind en offervaardig willen werken.

Er is reeds veel goeds tot stand gekomen, o.a. de kampen-complexen bij Lunteren en op de Noord-Veluwe. En dan de jeugdherbergen: de nieuwste en mooiste op den Hoogen Berg op Texel met een heerlijke omgeving, prachtige ligging en zonder de minste stoornis voor welstand, landschapsschoon of flora en fauna.

T.

Roodborst-invasie in de school. Eenige jaren geleden heb ik al eens uitvoerig kunnen vertellen, hoe een paar grauwe vliegenvangers twee nesten jongen grootbrachten in een der bevolkte klasse-lokalen der Augusta-school te Hilversum. Ze hadden een wiegje gebouwd op een lijst boven een paar schuifdeuren. De volgende vogelervaringen, alweer in onze school, zullen vogel-liefhebbers wellicht ook belang inboezemen.

In Mei j.l. trof ik op een goeden morgen op dezelfde lijst een zeer groote massa bladeren, wortelvezels en halmpjes aan, die me eerst even deed denken aan een nest van de groote lijster. (Veel blijkbaar verloren en gevallen materiaal lag nog op den grond eronder). Het keurige kuiltje boven in de massa was echter te klein voor den grooten zanger. Toen het eerste ei verscheen, bleek dit dan ook afkomstig van een roodborstje, dat de gansche massa nestmateriaal, zeker tachtig maal den inhoud van het vogeltje zelf, door een steeds openstaand tuimelraam had binnengesleept.

Het roodborstje heeft in dit lokaal zeer rustig kunnen broeden, daar hierin thans ons „museum” is gevestigd, dat niet doorlopend met leerlingen bevolkt is, maar alleen bezocht wordt, als er iets van het tentoongestelde moet worden besproken.

Een merkwaardige bijzonderheid is nog, dat aan den zolder van het museumlokaal aan een koord een in vlieghouding met uitgespreide vlerken opgezette kiekendief hangt. Hoewel deze door den tocht van het steeds open tuimelraam voortdurend in draaiende en schommelende beweging is en zich op anderhalve Meter van het roodborstnest bevindt, heeft dit opgezet lijk blijkbaar op de vogeltjes niet den indruk gemaakt van een gevaarlijken roofvogel! Maar dan behoeven we 's winters ook geen met kippeveeren beprikten aardappel aan een touw slingerend voor onze bijenkasten op te hangen, om de koolmeezen-bijeneters bang te maken met dezen namaak-roofvogel!

Op zekeren morgen vlogen vijf flinke jonge roodborstjes in het lokaal rond, die aldaar nog steeds door hun ouders gevoerd werden. Ze hadden meer moeite dan deze om den weg naar buiten te vinden door de eenige opening van het tuimelraam omhoog. Een opgezet benedenraam gaf hun spoedig de volledige vrijheid buiten.

Doch daarmee was de roodborstinvasie in onze school nog niet afgelopen.

In een ander, den geheelen dag met leerlingen bevolkt lokaal staat tegen den wand een boekenkast. Hierop was op een hoek een platte aarden pan geplaatst, waarin een aantal stekken van *Tradescantia*, die — voldoende uitgegroeid — langs de kast omlaag zullen gaan hangen als versiering van levend groen. Toen men nu op zekeren dag deze pan met stekjes water gaf, vloog er plotseling een roodborstje af. Bij nader onderzoek bleek op de aarde, tusschen de groene stekjes een allerliefst nestje te liggen. In den loop der eerste Juniweken werden hiern zeven eitjes gelegd en uitgebroed door het roodborstje, dat rustig met zijn werk doorging, terwijl de lessen gewoon in het lokaal gegeven werden en een tusschendeur, vlak bij het nest, soms meermalen per dag opening.

Thans liggen er zeven donsjongen in het wiegje op onze boekenkast. We kunnen ze rustig bekijken door de pan met nest en al even van de kast te nemen. Voor, onder en na de lessen worden de diertjes gevoerd en grootgebracht door het door de ramen in- en uitvliegende ouderpaar; niet, alsof *wij* in *onze* school den roodborstjes wel gaarne gastvrijheid willen verleenen; maar veelmeer, alsof *zij*, baas in hun zelfgekozen huis, *ons* allen als welwillend gedulde gasten beschouwen.

Hilversum, 19 Juni '31

CHR. H. J. RAAD

Dir. Augustaschool te Hilversum

De kleine Plevier. Misschien interesseert het u dat ik gisteren 19 Juli, 3 exempl. van *Charadrius dubius caronicus* Gm. de kleine plevier, heb waargenomen. De vogels bevonden zich op een drassig stuk onbebouwd land omgeven door heggen, bij Leende, ten Z. O. van Eindhoven. De kleur der pooten en het gemis van de witte band over de vleugels, die zoo opvalt bij de Bontbekplevier, gaven me volkomen zekerheid.

Ik observeerde ze 19 Juli 3 keer, de eerste keer 's morgens waren ze aan het voedsel zoeken. 's Middags vlak na een onweer weer ter plaatse hoorde ik ze druk fluiten, vooral bij het opvliegen waren ze zeer luidruchtig. Toen ik 's avonds in gezelschap van de heeren P. Bouwe Jansen en Scholten nog eens ging kijken, troffen we ze op dezelfde plaats aan, weer druk fluitend. Of er jongen bij waren, konden we niet vaststellen, zoodat deze waarneming niet bewijst, dat ze hier gebroed hebben. Het terrein bij Leende is er overigens bij uitstek geschikt voor: heuvelachtig, met kale zandplekken afgewisseld met pollen gras (o.a. veel *Weingaertneria* en *Festuca*) en weinig geloop van menschen, zoodat het zaak zal zijn volgend jaar eens uit te kijken.

Eindhoven, 20 Juli '31.

P. BRAKMAN

In aansluiting op m'n bericht van 20 dezer betreffende *Charadrius dubius*, deel ik u nog mede, dat de vogels hier steeds nog in de buurt blijven. 21 Juli zag ik ze op een zandvlakte bij Leende (midden in het terrein dat ik genoemd heb als geschikte broedplaats) Dat de vogels daar zoo blijven doet m. i. het vermoeden dat ze er gebroed hebben sterker worden. De vogels rennen in razend tempo over het zand.

Eindhoven, 25 Juli '31.

P. BRAKMAN

AANGEBODEN:

„Vakblad voor biologen” '22—'23, '24—'25 en '25—'26 geb. samen f 3.—, H. de Vries. Soorten en variëteiten 2de dr. geb. f 3.—, H. de Vries. Het leven der bloem, 2de dr., geb. f 1.—, J. Michelet. De Vogel (Wereldbibl.), geb. f 0.75, von Graff. Der Schmarotzertum im Tierreich, geb. f 0.40, J. P. Lotsy e.a. De toekomst der maatschappij (Wereldbibl.), f 0.50, „Die Naturwissenschaften”, 2de helft '25 geb., jrg. '26, '27, '28 los in leeren stempelband, samen voor f 20.—, Bölsche. Der Mensch der Zukunft, geb. f 0.25, Richter. Organ. Chemie '93, geb. f 0.50, Bernthsen. Organ. Chemie '93, geb. f 0.50, Prof. v. Calcar. Over de psychologie van den angst f 1.25, De psychologie der beroepskeuze; arts en onderwijzer f 0.50, Die Ursache des Carcinoms (voordracht '28) f 0.25, Dr. L. Büchner. Sechs Vorlesungen über die Darwin. Theorie '68, f 0.30, Dr. M. Stopes. Verstandig ouderschap, geb. f 1.25. Porto voor kooper.

Adres: L. S. WILDERVANCK, Jacobijnerstr. 8a, Groningen.